

దేవాశ్చ సర్వే మునిపుంగవాశ్చ
గంధర్వవిద్యాధర నాగయక్షాః |
భూతాని సర్వాణి మహాంతి తత్ర

జగ్ముః పరాం ప్రీతి మతుల్యరూపామ్ ||

51

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకీయే చతుర్వింశత్యహస్తికాయాం
సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే చతుఃపంచాశ స్సర్గః

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ||

అథ పంచపంచాశ స్సర్గః

హనుమతా ఆత్మకృతనిందనమ్

లంకాం సమస్తాం సందీప్య లాంగూలాగ్నిం మహాబలః |
నిర్వాపయామాస తదా సముద్రే హరిసత్తమః || 1

సందీప్యమానాం విధ్వస్తాం త్రస్తరక్షోగణాం పురీమ్ |
అవేక్ష్య హనుమాన్ లంకాం చింతయామాస వానరః || 2

తస్యాభూత్ సుమహాం స్త్రాసః కుత్సా చాత్మ న్యజాయత |
లంకాం ప్రదహతా కర్మ కింస్విత్ కృత మిదం మయా || 3

ధన్యా స్తే పురుషశ్రేష్ఠా యే బుద్ధ్యా కోప ముత్థితమ్ |
నిరుంధతి మహాత్మానో దీప్త మగ్ని మివాంభసా || 4

క్రుద్ధః పాపం న కుర్యాత్ కః క్రుద్ధో హన్యా ధ్గురూ నపి |
క్రుద్ధః పరుషయా వాచా నర స్సాధూ నధిక్షిపేత్ || 5

- వాచ్యావాచ్యం ప్రకుపితో విజానాతి కర్ణిచిత్ |
 నాకార్య మస్తి క్రుద్ధస్య నావాచ్యం విద్యతే క్వచిత్ || 6
- య స్సముత్పత్తితం క్రోధం క్షమయైవ నిరస్యతి |
 యథోరగ స్త్వచం జీర్ణాం న వై పురుష ఉచ్యతే || 7
- ధిగస్తు మాం సుదుర్బుద్ధిం నిర్లజ్జం పాపకృత్తమమ్ |
 అచింతయిత్వా తాం సీతా మగ్నిదం స్వామిఘాతుకమ్ || 8
- యది దగ్ధా త్వియం లంకా నూన మార్యాపి జానకీ |
 దగ్ధా తేన మయా భర్తు ర్లతం కార్య మజానతా || 9
- యదర్థ మయ మారంభ స్తత్ కార్య మవసాదితమ్ |
 మయా హి దహతా లంకాం న సీతా పరిరక్షితా || 10
- ఈషత్ కార్యమిదం కార్యం కృత మాసీ న్న సంశయః |
 తస్య క్రోధాభిభూతేన మయా మూలక్షయః కృతః || 11
- వినష్టా జానకీ నూనం న హ్యదగ్ధః ప్రద్యుశ్యతే |
 లంకాయాం కశ్చి దుద్దేశ స్సర్వా భస్మీకృతా పురీ || 12
- యది త ద్విహతం కార్యం మమ ప్రజ్ఞావిపర్యయాత్ |
 ఇహైవ ప్రాణసన్నాసో మమాపి హ్యద్య రోచతే || 13
- కి మగ్నో నిపతా మ్యద్య ఆహోస్వి ద్బడబాముఖే |
 శరీర మాహో సత్త్వానాం దద్మి సాగరవాసినామ్ || 14
- కథం హి జీవతా శక్యో మయా ద్రష్టుం హరీశ్వరః |
 తౌ వా పురుషశార్దూలౌ కార్యసర్వస్వఘాతినా || 15
- మయా ఖలు తదేవేదం రోషదోషాత్ ప్రదర్శితమ్ |
 ప్రథితం త్రిషు లోకేషు కపిత్స్వ మనవస్థితమ్ || 16

- ధిగస్తు రాజసం భావ మనీశ మనవస్థితమ్ |
 ఈశ్వరేణాపి య ద్రాగాన్ మయా సీతా న రక్షితా || 17
- వినష్టాయాం తు సీతాయాం తావుభౌ వినశిష్యతః |
 తయో ర్వివాశే సుగ్రీవ స్సబంధు ర్వివశిష్యతి || 18
- ఏతదేవ వచ శ్శుక్త్యా భరతో భ్రాతృవత్సలః |
 ధర్మాత్మా సహశత్రుఘ్నః కథం శక్యతి జీవితమ్ || 19
- ఇక్ష్వాకువంశే ధర్మిష్ఠే గతే నాశ మసంశయమ్ |
 భవిష్యంతి ప్రజా స్సర్వా శ్శోకసంతాపపీడితాః || 20
- తదహం భాగ్యరహితో లుప్తధర్మార్థసంగ్రహః |
 రోషదోషపరీతాత్మా వ్యక్తం లోకవినాశనః || 21
- ఇతి చింతయత స్తస్య నిమిత్తా న్యుపపేదిరే |
 పూర్వ మప్యుపలభ్యాని సాక్షాత్ పున రచింతయత్ || 22
- అథవా చారుసర్వాంగీ రక్షితా స్వేన తేజసా |
 న నశిష్యతి కల్యాణీ నాగ్ని రగ్నౌ ప్రవర్తతే || 23
- న హి ధర్మాత్మన స్తస్య భార్యా మమితతేజసః |
 స్వచారిత్రాభిగుప్తాం తాం స్పృష్టు మర్హతి పావకః || 24
- నూనం రామప్రభావేణ వైదేహ్యో స్సుకృతేన చ |
 యన్మాం దహనకర్మాయం నాదహ ధ్వవ్యవాహనః || 25
- త్రయాణాం భరతాదీనాం భ్రాతృణాం దేవతా చ యా |
 రామస్య చ మనః కాంతా సా కథం వినశిష్యతి || 26
- యద్వా దహనకర్మాయం సర్వత్ర ప్రభు రవ్యయః |
 న మే దహతి లాంగూలం కథ మార్యాం ప్రధక్యతి || 27

పున శ్చాచింతయత్ తత్ర హనుమాన్ విస్మిత స్తదా |
 హిరణ్యనాభస్య గిరే ర్జలమధ్యే ప్రదర్శనమ్ || 28

తపసా సత్యవాక్యేన అనన్యత్వాచ్చ భర్తరి |
 అపి సా నిర్దహే దగ్నిం న తా మగ్నిః ప్రధక్ష్యతి || 29

హనుమతా సీతాప్రభావసంస్మరణపూర్వకం చారణవాక్యశ్రవణమ్
 స తథా చింతయం స్తత్ర దేవ్యా ధర్మపరిగ్రహమ్ |
 శుశ్రావ హనుమాన్ వాక్యం చారణానాం మహాత్మనామ్ || 30

అహో ఖలు కృతం కర్మ దుష్కరం హి హనుమాతా |
 అగ్నిం విస్ఫుజతాభీక్ష్ణం భీమం రాక్షసవేశ్మని || 31

ప్రపలాయితరక్ష స్త్రి బాలవృద్ధసమాకులా |
 జన కోలాహలాధ్మాతా క్రందంతీ వాద్రికందరే || 32

దగ్ధేయం నగరీ సర్వా సాట్టప్రాకారతోరణా |
 జానకీ న చ దగ్ధేతి విస్మయోద్భుత ఏవ నః || 33

స నిమితైశ్చ దృష్టార్జైః కారణైశ్చ మహాగుణైః |
 ఋషివాక్యైశ్చ హనుమా నభవత్ ప్రీతమానసః || 34

తతః కపిః ప్రాప్తమనోరథార్థః
 తా మక్షతాం రాజసుతాం విదిత్వా |
 ప్రత్యక్షత స్తాం పునరేవ దృష్ట్వా
 ప్రతిప్రయాణాయ మతిం చకార || 35

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకీయే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే పంచపంచాశ స్సర్గః